

PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH
Mirosław Wróblewski

Warszawa,

DOL.401.437.2024

Pan
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości

Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z 28 października 2024 r. znak: DL-I.400.2.2024, działając na podstawie art. 57 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679¹, art. 5 ust. 1 pkt 12 ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości² oraz art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych³, uprzejmie informuję Pana Ministra, że do przedstawionego **projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw** (UD 153), dalej: projekt, Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych zgłasza następujące uwagi.

Na wstępie należy podkreślić, że w uzasadnieniu do projektowanego aktu prawnego wskazano, że głównym motywem podjęcia przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Karnego pilnych prac nad nowelizacją kodeksów karnych była powszechnie

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1 ze zm.), dalej: rozporządzenie 2016/679.

² Ustawa z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1206), dalej: ustawa o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości.

³ Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).

artykułowana potrzeba przywrócenia zasad praworządności. Znajdują one także wyraz w sposobie stanowienia prawa oraz jego treści. Jak podkreśla w uzasadnieniu projektodawca, niewątpliwie szereg regulacji obowiązującego prawa karnego wymaga ulepszenia i modyfikacji. Przemiany technologiczne i kulturowe, nowe zjawiska w obszarze przestępczości, negatywna ocena praktyki stosowania prawa czy dokonujące się zmiany o charakterze aksjologicznym są istotnym impulsem do podejmowania w tym obszarze prac legislacyjnych. Jednocześnie w uzasadnieniu wskazano, że Komisja Kodyfikacyjna Prawa Karnego szereg tych kwestii planuje podjąć w ramach swych prac w najbliższym czasie przy założeniu, by ewentualne przyszłe zmiany legislacyjne spełniały standardy konstytucyjne i konwencyjne oraz oparte były o rzetelną wiedzę, w szczególności z zakresu nauk społecznych.

W ocenie Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych realizacja tych słuszych założeń powinna następować także z poszanowaniem zasad ochrony danych osobowych przetwarzanych na podstawie nowelizowanych w projekcie ustaw, w tym **Kodeksu postępowania karnego**⁴, gdyż ochrona osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych jest prawem podstawowym.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej⁵ oraz art. 16 ust. 1 TFUE⁶ każda osoba ma prawo do ochrony danych osobowych jej dotyczących. Wymóg ochrony danych i prywatności wynika też z art. 51 Konstytucji RP⁷, w którego ust. 2 wskazano, że władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym.

Podstawowymi aktami prawnymi prawa pochodnego, które regulują ochronę danych osobowych w Unii Europejskiej są rozporządzenie 2016/679⁸ oraz dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680⁹. Jednym z niezwykle istotnych celów ww. dyrektywy jest zapewnienie konieczności respektowania – przy realizacji materii objętej tą dyrektywą – praw podstawowych i wolności osób fizycznych, w szczególności

⁴ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37 ze zm.), dalej: Kodeks postępowania karnego.

⁵ Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 202 z 7.6.2016, str. 389).

⁶ Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dz. Urz. UE C 202 z 7.6.2016, str. 47.

⁷ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.).

⁸ W kontekście opiniowanego projektu istotny jest w szczególności motyw 20 rozporządzenia 2016/679, z którego wynika, że akt ten ma zastosowanie między innymi do działań sądów i innych organów wymiaru sprawiedliwości, niemniej prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego może doprecyzować operacje i procedury przetwarzania danych osobowych przez sądy i inne organy wymiaru sprawiedliwości. **Wzgląd na poszanowanie niezawisłości sprawowania wymiaru sprawiedliwości wymaga by właściwość organów nadzorczych nie obejmowała przetwarzania danych osobowych przez sądy w ramach sprawowania przez nie wymiaru sprawiedliwości.** Powinna istnieć możliwość powierzenia nadzoru nad takimi operacjami przetwarzania danych specjalnym organom w systemie wymiaru sprawiedliwości państwa członkowskiego, organy te powinny w szczególności zapewnić przestrzeganie przepisów niniejszego rozporządzenia, zwiększać w wymiarze sprawiedliwości wiedzę o jego obowiązkach wynikających z niniejszego rozporządzenia oraz rozpatrywać skargi związane z takim operacjami przetwarzania danych.

⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłającej decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSWDz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 89, ze zm.), dalej: dyrektywa 2016/680

prawa do ochrony danych osobowych¹⁰. W tym kontekście szczególnie należy zwrócić uwagę na motyw 20 preambuły dyrektywy 2016/680, w którym wskazano, że dyrektywa nie powinna stanowić dla państw członkowskich przeszkody w określaniu – w krajowym prawie karnym procesowym – operacji i procedur przetwarzania danych osobowych przez sądy i inne organy wymiaru sprawiedliwości, zwłaszcza danych osobowych ujmowanych w orzeczeniach sądowych lub aktach związanych z postępowaniem karnym. To stwierdzenie nie oznacza jednak, że całościowe wyłączenie stosowania ustawy wobec danych osobowych zawartych w aktach spraw, wymienionych w art. 3 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości jest dopuszczalne, tym bardziej, że w wymienionych ustawach nie ma przepisów gwarantujących ochronę danych osobowych.

Jak wynika z orzeczeń sądów międzynarodowych, takich jak np. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 22 lutego 2024 r. w sprawie *Kaczmarek przeciwko Polsce*¹¹, w ramach prowadzenia postępowań przygotowawczych przy nieprawidłowo ukształtowanych w prawie krajowym normach prawnych może dochodzić do szczególnie dotkliwych naruszeń prawa do ochrony danych osobowych. W orzeczeniach sądów międzynarodowych podkreśla się także, że przetwarzanie danych biometrycznych i genetycznych przez organy policji **dla celów prowadzenia czynności dochodzenia, walki z przestępczością i utrzymania porządku publicznego** jest dopuszczone prawem państwa członkowskiego, gdy prawo tego państwa członkowskiego zawiera wystarczająco jasną i precyzyjną podstawę prawną dla zezwolenia na wspomniane przetwarzanie¹².

Należy przy tym zwrócić uwagę na brzmienie art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/679, określającego wymogi jakie powinna spełniać podstawa prawna przetwarzania danych wynikająca z przepisów prawa państwa członkowskiego, a także na motyw 33 preambuły dyrektywy 2016/680, która wskazuje, że „jeżeli w dyrektywie jest mowa o prawie państwa członkowskiego, podstawie prawnej lub akcie prawnym, niekoniecznie wymaga to przyjęcia aktu prawnego przez parlament, z zastrzeżeniem wymogów wynikających z porządku konstytucyjnego danego państwa członkowskiego. Takie prawo państwa członkowskiego, podstawa prawna lub akt prawny powinny jednak być jasne i precyzyjne, a ich zastosowanie przewidywalne dla osób im podlegających – jak wymaga tego orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Prawo państwa członkowskiego regulujące przetwarzanie danych osobowych w ramach zakresu zastosowania niniejszej dyrektywy powinno co najmniej określać cele ogólne, dane osobowe mające podlegać przetwarzaniu, cele przetwarzania oraz procedury pozwalające chronić integralność i poufność danych osobowych oraz

¹⁰ W myśl art. 1 ust. 2 lit a) dyrektywy 2016/680 – „Zgodnie z niniejszą dyrektywą państwa członkowskie: a) chronią prawa podstawowe i wolności osób fizycznych, w szczególności ich prawo do ochrony danych osobowych.”

¹¹ Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 22 lutego 2024 r., 16974/14, *Kaczmarek przeciwko Polsce*, HUDOC.

¹² Zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 26 stycznia 2023 r. w sprawie C-205/21, *Ministerstvo na vatreshnite raboti, Glavna direksia za borba s organiziranata prestapnost, przeciwko V.S.*, ECLI:EU:C:2023:49.

procedury niszczenia tych danych, a tym samym powinno zapewniać dostateczną ochronę przed ryzykiem nadużyć i arbitralności”.

Niestety, projektowane przepisy ustawy **Kodeks postępowania karnego** nie zawierają w istocie żadnych rozwiązań dedykowanych ochronie danych osobowych i prywatności. Jednocześnie w art. 3 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości, który to akt prawny miał na celu implementację dyrektywy 2016/680, wprost wskazano, że przepisów tej ustawy nie stosuje się do ochrony danych osobowych znajdujących się w aktach spraw lub czynności lub urządzeniach ewidencyjnych, w tym tworzonych i przetwarzanych z wykorzystaniem technik informatycznych, prowadzonych m.in. na podstawie Kodeksu postępowania karnego¹³. Przy obecnej konstrukcji powoływanego art. 3 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości, i przy braku przepisów szczególnych w Kodeksie postępowania karnego, **dane osobowe pozostające w treści akt spraw** (a także akt czynności lub urządzeniach ewidencyjnych, w tym tworzonych i przetwarzanych z wykorzystaniem technik informatycznych) **nie podlegają żadnym przepisom gwarantującym ochronę danych osobowych** (odnosi się to również innych aktów prawnych objętych przedmiotowym wyłączeniem).

Jednocześnie należy przypomnieć, że przyjęty model implementacji dyrektywy 2016/680 w ustawie o ochronie danych osobowych, przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości, był kwestionowany przez organ nadzorczy już na etapie opiniowania projektu tej ustawy¹⁴, jak również w toku obowiązywania tej regulacji. W 2022 r. Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych skierował do Ministra

¹³ Zgodnie z art. 3 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości, przepisów ustawy nie stosuje się do ochrony danych osobowych 1) znajdujących się w aktach spraw lub czynności lub urządzeniach ewidencyjnych, w tym tworzonych i przetwarzanych z wykorzystaniem technik informatycznych, prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 127 oraz z 2022 r. poz. 2600), ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, 1855, 2582 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535), ustawy z dnia 10 września 1999 r. - Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2023 r. poz. 654), ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2022 r. poz. 1124), ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (Dz. U. z 2022 r. poz. 1689), ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1247, 1259 i 2582 oraz z 2023 r. poz. 240), ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. poz. 1700 oraz z 2023 r. poz. 289). Warto przypomnieć, że już w toku prac nad ustawą przepis ten było oceniany jako niezgodny z prawem UE przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych (zob. opinia dołączona do druku sejmowego nr 2989 Sejmu VIII kadencji). Jeszcze w 2019 r. pisali o tym A. Grzelak i M. Wróblewski w komentarzu do art. 3 ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości, w: A. Grzelak (red.), *Ustawa o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości. Komentarz*, Warszawa 2019, Legalis. Zob. również A. Grzelak, *Cel i zakres podmiotowy dyrektywy 2016/680 wyzwaniam dla polskiego ustawodawcy*, Dodatek specjalny Monitora Prawniczego, 11/2024, s. 47-55.

¹⁴ Opinia Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych z dnia 18 czerwca 2018 r. (sygn. ZWME.070.1.2018) skierowana do Pani Karoliny Ostrzyniewskiej – ówczesnej Sekretarz Komitetu do Spraw Europejskich; opinia Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych z dnia 14 sierpnia 2018 r. (sygn. ZSOŚS.11815.2018) skierowana do Pani Małgorzaty Hirszel – ówczesnej Sekretarz Stałego Komitetu Rady Ministrów.

Spraw Wewnętrznych wystąpienie z wnioskiem o nowelizację aktów prawnych w celu zapewnienia prawidłowego stosowania dyrektywy 2016/680¹⁵. Niestety stanowiska i wystąpienia organu nadzorczego nie zostały uwzględnione.

Analizując przyjęty w Polsce model przetwarzania danych osobowych w ramach prowadzenia postępowania karnego – w kontekście prawa konstytucyjnego, prawa międzynarodowego, prawa Unii Europejskiej, a także orzecznictwa sądów międzynarodowych – należy wskazać na brak konkretnych środków ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą. **Model ten pozbawia osoby, których dane są przetwarzane przysługujących im gwarancji w zakresie ochrony danych osobowych a także nie uwzględnia poszanowania ich prawa do prywatności. Należy więc rozważyć czy w obecnym kształcie rozwiązania obowiązujące w Polsce w tym zakresie nie naruszają zasady praworządności**¹⁶.

Biorąc pod uwagę powyższe Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych, przedstawiając powyższe, przekazując postulat o charakterze *de lege ferenda*, **wnosi o rozszerzenie przedmiotowego projektu ustawy o rozwiązaniu, które pozwolą w sposób właściwy realizować ochronę danych osobowych w toku postępowania karnego na podstawie przepisów dyrektywy 2016/680 poprzez nowelizację ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości.**

Jednocześnie projektowane normy Kodeksu postępowania karnego powinny zostać rozszerzone o przepisy uszczegóławiające procesy przetwarzania danych osobowych, zwłaszcza tych o charakterze sensytywnym, a także rozwiązania gwarantujące poufność i integralność tym danym.

Przechodząc do szczegółowych uwag organu nadzorczego, zgodnie z projektowanym **art. 74 § 4 Kodeksu postępowania karnego** „Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i sposób poddawania oskarżonego oraz osoby, o której mowa w § 3, badaniom, a także wykonywania z ich udziałem czynności, o których mowa w § 2 pkt 1 i 3 oraz § 3, mając na uwadze, aby gromadzenie, utrwalanie i analiza materiału dowodowego były dokonywane zgodnie z aktualną wiedzą w zakresie kryminalistyki i medycyny sądowej”.

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych zwraca uprzejmie uwagę, że w trakcie **gromadzenia, utrwalania i analizy materiału dowodowego** dochodzi do przetwarzania także danych szczególnych kategorii (sensytywnych danych) uczestników postępowania karnego. Badanie materiału dowodowego może obejmować przetwarzanie m.in. danych genetycznych, danych biometrycznych, czy danych dotyczących zdrowia,

¹⁵ Wystąpienie Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, z dnia 7 lutego 2022 r. (sygn. DOL.413.4.2022.WL.AG) skierowane do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

¹⁶ Osobnym zagadnieniem pozostaje również kwestia ukształtowania nadzoru nad przetwarzaniem danych osobowych w sądach. O aktualnych problemach pisał również na łamach dziennika Rzeczpospolita P. Litwiński, *Jak się chroni dane w sądach? Cóż...*, 19.5.2024 r., <https://www.rp.pl/opinie-prawne/art40392851-pawel-litwinski-jak-chroni-sie-dane-w-sadach-coz> (dostęp 03.12.2024).

seksualności lub orientacji seksualnej podejrzanych, świadków, ofiar przestępstw czy osób w inny sposób związanych z postępowaniem karnym. Nieuprawnione ujawnienie takich danych może stanowić ogromne ryzyko dla prywatności osoby, której dane dotyczą.

Aspekty te obligują organ nadzorczy do postulowania uzupełnienia projektowanego art. 74 Kodeksu postępowania karnego o szczegółowe rozwiązania dotyczące przetwarzania danych w trakcie gromadzenia, utrwalania i analizy materiału dowodowego, uwzględniając szczególny charakter tych danych, a także ryzyka związane z ich przetwarzaniem, tak, by przyjęte rozwiązania były proporcjonalne do wyznaczonego celu i nie naruszały istoty prawa do ochrony danych oraz przewidywały odpowiednie, konkretne środki ochrony praw podstawowych i interesów osób, której dane dotyczą. Rozwiązania te powinny obejmować w szczególności określenie ról poszczególnych podmiotów w procesie przetwarzania danych osobowych, procedur dostępu do tych danych, a także sposobów ich zabezpieczenia przed nieuprawnionym dostępem. Niezwykle istotne jest też zagwarantowanie rozliczalności stosowanych rozwiązań w zakresie przetwarzania danych w trakcie gromadzenia, utrwalania i analizy materiału dowodowego.

Jednocześnie organ nadzorczy proponuje uzupełnienie projektowanej delegacji ustawowej o odwołanie także do materii ochrony danych osobowych. Takie rozwiązanie pozwoliłoby zaprojektować i przyjąć akt wykonawczy z uwzględnieniem rozwiązań minimalizujących ryzyka związane z naruszeniem danych osobowych przetwarzanych w związku m.in. z gromadzeniem, utrwalaniem i analizą materiału dowodowego. Postulowana przez organ nadzorczy zmiana w delegacji ustawowej wynika z konieczności realizacji obowiązków administratorów określonych w art. 31 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości¹⁷, w szczególności zapewnienia, że dane osobowe będą przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, za pomocą środków technicznych i organizacyjnych odpowiednich do zagrożeń oraz kategorii danych objętych ochroną, a w szczególności zabezpieczone przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym lub wejściem w posiadanie przez osobę nieuprawnioną (art. 31 ust. 1 pkt 6).

¹⁷ Zgodnie z art. 31 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości „1. Administrator zapewnia, aby dane osobowe były:

- 1) przetwarzane zgodnie z prawem i rzetelnie oraz przy zastosowaniu niezbędnych środków technicznych i organizacyjnych, uwzględniając charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie i wadze zagrożenia;
- 2) przetwarzane w konkretnych i uzasadnionych celach;
- 3) adekwatne, stosowne i nienadmierne do celów, dla których są przetwarzane;
- 4) prawidłowe i w razie potrzeby uaktualniane;
- 5) przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osób, których dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów ich przetwarzania;
- 6) przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, za pomocą środków technicznych i organizacyjnych odpowiednich do zagrożeń oraz kategorii danych objętych ochroną, a w szczególności zabezpieczone przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym lub wejściem w posiadanie przez osobę nieuprawnioną.”.

Na podstawie projektowanego **art. 156 § 5 Kodeksu postępowania karnego** „za zgodą prokuratora akta w toku postępowania przygotowawczego mogą być w wyjątkowych wypadkach udostępnione innym osobom. Prokurator może udostępnić akta w postaci elektronicznej”. W **projektowanym art. 198 § 1 Kodeksu postępowania karnego** określono, że „W miarę potrzeby udostępnia się biegłemu akta sprawy, poszczególne dokumenty z akt sprawy lub ich uwierzytelnione kopie, w zakresie niezbędnym do wydania opinii. Dokumenty mogą być również udostępnione w postaci elektronicznej.”.

Biorąc pod uwagę, że udostępnianie dokumentów z akt spraw z postępowań karnych w postaci elektronicznej może generować szereg ryzyk dla przetwarzanych w tych aktach danych osobowych **istotne jest, aby takie udostępnianie było prowadzone w sposób gwarantujący integralność i poufność tym danym** (ryzyka te mogą wiązać się np. z nieuprawnionym dostępem do przesyłanych drogą elektroniczną dokumentów z akt spraw z postępowań karnych, czy przechowywania ich na niezabezpieczonych nośnikach danych). Projektowane przepisy umożliwiające przekazywanie akt w postaci elektronicznej powinny zostać rozbudowane o procedury uwzględniające możliwe ryzyka dla przetwarzania w tej formie znajdujących się w aktach danych osobowych. Rozwiązania te powinny być projektowane także z uwagi na ryzyka związane z cyberbezpieczeństwem.

Jednocześnie, w kontekście nowelizacji **art. 156 § 5 Kodeksu postępowania karnego**, w świetle wspomnianego wcześniej wyroku ETPCz w sprawie *Kaczmarek przeciwko Polsce*, Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych uznaje za konieczne doprecyzowanie przesłanek udostępniania informacji z prowadzonego postępowania przygotowawczego na podstawie ww. przepisu.

Powyższa sprawa dotyczyła ujawnienia na konferencji prasowej zorganizowanej 31 sierpnia w 2007 r. przez zastępców Prokuratora Generalnego wraz z prokuratorami Prokuratury Okręgowej w Warszawie oraz przedstawicielami Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (ABW) i Centralnego Biura Antykorupcyjnego (CBA) nagrania rozmowy telefonicznej Skarżącej (będącej osobą trzecią – żoną podejrzanego) oraz jej danych osobowych z materiałów postępowania karnego. ETPCz po ocenie zawartych w skardze zarzutów, po zapoznaniu się z argumentacją strony rządowej oraz analizie obowiązującego w Polsce ustawodawstwa, doszedł do wniosku, że ingerencja w życie prywatne skarżącej nie była „zgodna z prawem” i wymogami art. 8 ust. 2 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności¹⁸. W przedmiotowym orzeczeniu Trybunał wprost zakwestionował też samą konstrukcję art. 156 § 5 Kodeksu postępowania karnego.

Biorąc pod uwagę powyższe, w celu zapewnienia zgodności projektowanych przepisów z Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności a także zapewnienia prawa do prywatności osób których dane znajdują się w aktach postępowania karnego, organ nadzorczy wnosi o zmianę art. 156 § 5 Kodeksu postępowania karnego – zgodnie z kierunkiem wskazanym w wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

¹⁸ Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.).

W szczególności, Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych dostrzega potrzebę doprecyzowania i stworzenia zamkniętego katalogu przesłanek, na podstawie których w wyjątkowych wypadkach informacje zawierające dane osobowe z akt postępowania przygotowawczego będą udostępnione innym osobom a także wprowadzenie odpowiednich gwarancji dla zabezpieczenia praw i wolności osób, których dane dotyczą.

Pragnę jednocześnie podkreślić, że uwagi organu nadzorczego przedstawiane w toku prac legislacyjnych mają charakter eksperckich wskazówek dla projektodawcy, który podejmuje decyzję co do ostatecznego kształtu przyjmowanych przepisów i odpowiada za zapewnienie ich zgodności z przepisami o ochronie danych osobowych.

Wyrażam nadzieję, że uwzględnienie wyrażonych wskazówek będzie pomocne w tym procesie i przyczyni się do podwyższenia poziomu ochrony danych osobowych w projektowanych przepisach.

Łączę wyrazy szacunku,

Mirosław Wróblewski
Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych